Nr. 14.

Caransebeș, 5/18 Aprilie 1918.

ANUL I.

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERȚIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

ABONAMENTUL:

Pe an: . . . . . 12 coroane
Pe 6 luni: . . . . . 6 „
Pe 3 luni: . . . . . 3 „
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

Reîntorc prisonierii . . .

Iosif Velcean

Toată lumea așteaptă, ca sfârșindu-se războiul, să vină timpuri mai bune. Toți dorim, ca după atâtea suferințe și jertfe, să ni se înbunătățească soartea. Așteptăm, cu tot dreptul, ca să se creieze legi înțelepte și bune, cari să ne ușureze traiul vieții, delăturând toate pornirile rele, ce s'au încuibat în țară.

Dară, oricât de înțelepte ar fi îndrumările legale, înbunătățirea sorții și a vieții sociale depinde mai ales dela firea și pornirea noastră proprie. Vindecarea răului cere împrejurări mai senine și oameni mai buni ca în trecut, cari să iubească munca, să știe prețui după cuviință câștigul, să iubească adevărul și să conlucre înșiși la stârpirea moravurilor rele și păgubitoare, ce au copleșit aproape toate straturile societății omenești.

Singuraticii trebue să fie înșiși morali, drepți și binevoitori față de societatea omenească, în care trăesc; numai atunci se va înbunătăți soartea și starea tuturor. Oamenii răi, cu moravuri și îndemnuri păgubitoare, vor infecta în butul tuturor legilor bune și a protestului celor buni — și pe mai departe împrejurimea, ușor ademenitoare. De aceea, înainte de toate, trebue să ne curățim sufletele și să ne îndreptăm spre bine pornirile, ca așa să fim noi înșine îndreptați și omenia noastră să răspândească căldură binefăcătoare asupra conlocuitorilor.

În deosebi țărănimea noastră, care se reîntoarce de pe câmpul de război, dar mai ales prisonierii, cari se reîntorc, vor aduce cu sine o sumedenie de pățanii, între cari vor fi, la tot cazul, și porniri străine firei blânde și înțelepte, care a caracterizat întotdeuna poporul românesc. Viața războinică și coatingerea cu diferite alte neamuri, precum și lipsa de recreare și mângăere sufletească, înstrăinarea de viața dulce familiară, năcazurile și neajunsurile de tot soiul, au contribuit mult la schimbarea moravurilor ostașilor noștri.

Avem dară datorință, ca să ne cugetăm din vreme asupra împrejurărilor ce se ivesc cu ocazia reîntoarcerei ostașilor și prisonierilor noștri, precum și asupra îndatoririlor, ce ni se impun, de a pregăti căminele familiare întru întâmpinarea iubiților noștri înstrăinați de atâta amar de vreme.

Să ne împretinim odată cu adevărul, că omul numai prin străduințele sale proprii se poate ușura de năcazurile, în cari se află; să nu așteptăm, ca ajutorul să vină tot numai dela alții. Dară, ca să ne putem ajutora singuri, trebue să știm mai întâi cari sunt adevăratele neajunsuri, și atunci nu va fi greu să aflăm mijloacele de vindecare.

Multe datini rele și multe obiceiuri păgubitoare, învechite și periculoase, rod la rădăcina existenței țăranului nostru. Urmările le vedem pretutindenea, unde elementul românesc a început a se micșora.

În locul deprinderilor rele, cari bântue mulțimea plugarilor noștri, să ne luminăm odată, că în timpul de față fiecare e sfăpân numai pe aceea, ce posede în faptă și de unde are câștigul ca să poată trăi vesel și mulțumit, scutit și ferit de neajunsuri.

Să ne iubim din toată inima și să ne păzim ca ochii din cap moșiile noastre primite dela strămoși, să ne fie dragi căscioarele și sălașele noastre țărănești, simple, dar destul de încăpătoare pentru traiul familiar, dulce și fermecător al părinților, ocoliți de prunci sănătoși, cu minte luminată și cu moravuri bune.

În aceste zile mari de revedere, să ne îndreptăm gândirea spre țânta binelui, să ne curățim inima și sufletul, ca să putem întimpina liniștiți pe eroii noștri, încărunțiți prin țări străine.

Reîntorc prisonierii! Să-i primim cu inimă caldă și cu vorbe dulci, îmbărbătoare, ca să-și revină în fire și să afle adevărată mângăiere, când trec pragul familiar.

Din sfânta Scriptură

„Una am cerut dela Domnul, aceasta voi căuta ca să locuesc în casa Domnului în toate zilele vieții mele, ca să văd frumseța Domnului și să cercetez biserica cea sfântă a Lui“. (Psalm 50 v. 10).

Dumineca 5-a din post

Sf. Evanghelie dela Marcu cap. 10. v. 33—45.

„În vremea aceea luând Isus pe cei doisprezece învățăcei ai săi, a început a le spune lor cele-ce să i-se întâmple lui: că iată ne suim în Ierusalim și Fiul omului se va da arhiereilor și îl vor judeca pe el la moarte și îl vor da pe el neamurilor. Și îl vor batjocuri pe el, și îl vor

LUMINI în toată mărimea pentru sf. sărbători ale Paștilor | **CHEAG** pentru închegarea brânzei, se capătă ieftin la:

PETRU LEPA, KARÁNSEBES.

bate pe el, şi îl vor scuipi, şi îl vor omorî pe el, şi a treia zi va învia. Şi a venit la el Iacob şi Ioan fiii lui Zevedeiu, zicând: învătătorule, voim, ca ceea-ce vom cere să ne faci nouă. Iară el a zis lor: ce voiţi, să vă fac vouă? Iară ei au zis lui: dă-ne nouă ca să şedem, unul de-a dreapta ta, şi altul de-a stânga ta, întru mărirea ta. Iară Isus le-a zis lor: nu ştiţi ce cereţi; puteţi să beţi păharul, care eu beau? Şi cu botezul, cu care eu mă botez, să vă botezaţi? Iară ei au zis lui: putem. Iară Isus a zis lor: păharul pe care eu beau, cu adevărat îl veţi bea, şi cu botezul cu care eu mă botez, vă veţi boteza. Iară a şedea de-a dreapta mea, şi de-a stânga mea, nu este al meu a da, ci celor-ce s'a gătit. Şi auzind cei zece, au început a se mânia pe Iacob şi pe Ioan; iară Isus chemându-i pe dânşii la sine le-a zis lor: ştiţi că celor-ce li-se pare, că sunt începători ai neamurilor, le stăpânesc pe ele; şi cei mai mari ai lor, le domnesc pe dânsele. Iară întru voi nu va fi aşa, ci carele va vrea să fie mai mare între voi, să fie vouă slugă. Şi carele va vrea să fie între voi întâi, să fie tuturor slugă. Pentrucă şi Fiul omului nu a venit, ca să-i slujească lui, ci ca să slujească el, şi să-şi dea sufletul său răscumpărare pentru mulţi".

* *

Doi învăţăcei ai lui Isus Cristos: Iacob şi Ioan au căzut în ispita iubirei de cinste. Marele lor învăţător le grăeşte de patimile sale, iar ei cer cinste. El le arată apropierea morţii sale, iar ei cer mărire deşartă. El le spune lor de cruce, iar ei cer şi se roagă să şadă pe scaune, unul de-a dreapta, altul de-a stânga lui. De aceea aceşti învăţăcei primiră după vrednicie răspunsul: „Nu ştiţi ce cereţi". Învăţăceii orbiţi de strălucirea mărirei lumeşti, au uitat ce le-a spus Domnul de-atâtea ori: „Cine vrea să fie mai mare între voi, să fie tuturor slugă".

Noi oamenii cădem în tot felul de ispite ale poftelor lumeşti. În dorinţele şi cererile noastre apucăm cu totul pe altă cale, nu pe aceea, ce duce la Dumnezeu. Unii cer cinste şi mărire, alţii tot aurul pământesc, cer şi aleargă numai după lucruri lumeşti. Cerem viaţă îndelungată şi ani mulţi, şi nu ştim că prin aceea ni-se înmulţesc păcatele. Cerem avuţie şi credem că o vom afla în răpire, în nedreptate, sau în înşelare. Dar în păcat nu putem afla bogăţie, ci frică, nu aflăm bani, ci necinste şi nu ştim că bogăţia poate fi pricina peirei noastre. Cerem cinste şi mărire şi credem că acestea locuesc în cetăţile împărăteşti, în curţile boerilor şi nu ştim că cu cât ne vom înălţa mai sus, cu atât vom cădea mai jos, căci astăzi putem fi lăudaţi şi măriţi, iar mâne defăimaţi şi huliţi. Cerem bunuri pământeşti, dar poate că întru acestea ne vom afla sfârşitul vieţii şi osândirea sufletului nostru. Cerem dela Dumnezeu răsplătirea vrăjmaşilor noştri, şi nu ştim că vom fi pedepsiţi. Cerem şi nu ştim ce cerem.

Un împărat foarte lacom ceruse dela Dumnezeu darul, că, pe ori ce ar pune mâna, îndată să se facă aur. Dumnezeu i-a răspuns, că aceea ce cere îi este lui spre vătămare şi se va căi. El însă nu înceta a se ruga şi mai mult lui Dumnezeu. În sfârşit a căpătat ce a cerut. De ori-ce se atingea, să făcea aur. Se atingea de lemne, de petri şi toate se făceau aur în mânile lui. Credea că acum e cel mai fericit om pe lume. Dar când a început a se atinge de haine ca să se îmbrace, văzu, că hainele se făcură aur pe trupul lui. Când se atinse de bucate şi de beutură, văzu, că se fac aur în gura lui. Acum a cunoscut cât de vătămătoare a fost cererea lui, că într'atâta aur a trebuit să moară de foame şi de sete. „Nu ştiţi ce cereţi".

Dacă cererea omului este dar atât de rătăcită, atunci să nu cerem alta dela Dumnezeu decât lucrurile ce ne sunt într'adevăr folositoare, pentru-că El este dătătorul tuturor bunătăţilor şi al celor pământeşti şi al celor cereşti. Să cerem binele de obşte pentru toţi creştinii şi fraţii noştri, să cerem binecuvântarea lui Dumnezeu pentru toate gândurile şi faptele noastre, ce sunt asemenea cu voia Lui, să cerem pânea de toate zilele, să cerem iertarea păcatelor noastre şi a vrăjmaşilor noştri, să cerem sfârşit creştinesc vieţii noastre, să cerem răspuns bun la înfricoşatul judeţ al lui Cristos, când vom sta înaintea Lui, aşteptând dreapta sa judecată, să cerem mai 'nainte împărăţia lui Dumnezeu şi toate celelalte, dupăcum va cunoaşte Dumnezeu, că ne sunt spre folos, ni se va da nouă. „Cereţi împărăţia lui Dumnezeu, şi toate celelalte se vor adauge vouă". (Luca XII. 31.)

Preotul Vasilie

Ştirile săptămânii

Mersul războiului. *Din comunicatele oficiale* estragem următoarele: La frontul *italian* de ambele părţi ale Brentei au fost lupte. Italienii aşteaptă ofenziva trupelor austro-ungare, după cum scriu foile italiene şi engleze.

La frontul *vestic* Germanii înaintează mereu. Aşa a căzut oraşul Armentiere. Mervile ş. a. Pe ambele ţărmuri ale râului Somme s'au desfăşurat lupte de artilerie aprige. Parisul a fost din nou bombardat. Prada făcută de Germani dela începutul ofenzivei până acum, trece peste 112.000 prisonieri, 1500 tunuri, 200 tancuri (automobile panţerate uriaşe) şi mii de mitraliere. Perderea ententei se urcă până acum peste tot la 11 milioane de oameni. Aşa Anglia a avut 1 milion, Franţa două, iar Rusia 6 milioane de morţi.

Sfatul ţării din *Basarabia* a hotărît cu 66 voturi contra 3, unirea Basarabiei cu România. Guvernatorul Basarabiei va fi profesorul universitar din Iaşi Constantin Stere, şi el basarabean, care a fost la timpul său expulzat în Siberia din partea guvernului rusesc.

Ministrul de externe al monarhiei noastre, contele *Czernin*, şi-a dat abzicerea.

Ministrul englez *Bonar Law* a declarat, că războiul actual va mai ţine încă cel puţin 8 luni.

Concediarea soldaţilor pentru lucrul câmpului. Având în vedere trebuinţa mare de braţe muncitoare pentru lucrarea pământului, ministrul de honvezi a dat ordin, ca economii de sine stătători, precum şi cei mai de aproape ai acestora, apoi vierii, vinţelerii, dogarii, butnarii, ferarii şi grădinarii să se concedieze în mai multe rânduri pe câte 2 - 3 săptămâni. Conce-

---

FOIŢA „LUMINEI"

Flori din război

Culese de: **G. Cătană**

Frunză verde floricea
Nu plânge iubita mea,
Nu plânge, nu suspina,
Că soartea noastră-i aşa.
Osteneala nu-ţi cruţa
Mormântul meu a-l căta.
Tu pe aia li-i afla:
P'rângă cruce roţi de flori
Prisădite de feciori,
Rupe-ţi şi-ţi închipuieşte
Viaţa mea cum putrezeşte.

*

Dee bunul Dumnezeu
Să fie bine, nu rău.
Şi după atâta urgie
Să fie şi bucurie —
La cine o fi să fie;
Că la mine nu-i nicicând,
Pân m-oi băga în pământ.

Femeia şi şcoala

Tullia Bogdan

De multe ori am auzit pe câte o femeie zicând: „nu-mi mai las fata la şcoală, fost-a destul un an, că ştiu că nu vreu să fac doamnă din ea"!

Apoi e foarte greşit să se creadă că femeia pentru că e femeie nu trebue să meargă la şcoală şi nu trebue să ştie şi ea ceti şi scrie tocmai ca şi bărbaţii. Ţărancelor noastre dela sat le va merge cu atât mai bine, vor şti arăta spor şi hărnicie cu atât mai multă, cu cât vor fi umblat mai regulat la şcoală în anii lor de copilărie, când ar fi obligate s'o facă. Căci sunt fără seamă lucrurile bune şi folositoare, cari se pot învăţa numai în şcoală, şi odată învăţate acolo le vor şti folosi toată viaţa spre binele lor şi a întreg poporului nostru.

S'a văzut doar acuma în anii aceştia de război, mai mult de cât ori când, cât de bine le-a prins femeilor, cari au ştiut ceti şi scrie. Au putut ceti scrisorile căpătate dela feciorii şi bărbaţii duşi, şi pe ale lor şi ale vecinelor şi neamurilor, cari nu ştiau carte; la rândul lor scriau şi ele în graiul lor, cuvinte aşa cum le spunea inima. Erau mame, cari îmi spuneau cu lacrimi în ochi: „de ce nu ştiu şi eu să scriu, să-i scriu tot năcazul şi jalea, care nu-mi lasă hodină".

Ş'apoi ce bine-ţi prinde să le vezi Duminica şi în zile de sărbătoare, în loc de joc şi horă cari nu se ţin astăzi, adunate la poartă, în uliţă, fete şi neveste, tinere şi bătrâne, că ascultă cu băgare de seamă la glasul uneia dintre ele, care a învăţat carte, cum le citeşte şirele cele mai noi de război dintr'o foaie românească. Multe sunt între ele, care îşi petrec Duminecile şi ceasurile de hodină scriind şi cetind scrisorile bărbaţilor şi feciorilor duşi în cele ţări străine.

Afară de scris şi cetit ce bine e de femeia care ştie face socoată cu banii! Dacă vinde ori cumpără o marfă, ştie câţi bani are să capete ori să deie; poate socoti mai uşor câtă plată capătă dacă merge cu ziua la lucru, sau cât are ea să plătească la lucrători. Cunoscând banii şi socoata, poate şti cu bună seamă, că nici odată nu va fi înşelată în târg sau în dughean (prăvălie), şi nici ea nu va înşela pe nimeni cu nici un ban.

Ş'apoi celelalte lucruri folositoare pe cari le învaţă fetele în şcoală! Vor şti de ce trebue să grijim aşa tare de curăţenia trupului nostru şi de unde vin multe boale (morburi), de cari vor putea să se ferească mai uşor. Rânduiala din casă, grădină, copii, şi tot ce este în grija femeii vor fi mai bine păzite, dacă ea ştie carte şi a învăţat regulat în şcoala din sat.

În ţările mai înaintate în învăţătură de cât a noastră, după ce fetele au umblat la şcoala poporală din sat, trebue să mai meargă şi la altă şcoală în care învaţă să fearbă, să spele şi calce după toată rânduiala, să ştie ţine în rând toată casa, să crească paserile (galiţe, hoară),

diile le cer cei interesați la raportul de zi atât pe front, cât și în garnizoane. În cazuri excepționale primpretorii pot cere concedii și cu rugări speciale dela comandă. Economii cu pământ mai mult pot cere prin comisiunea muncitorilor agricoli și grupuri de muncitori militari.

30 mii copii din Ungaria vor petrece peste vară în Austria. În urma ordinului dat de Maj. Sa cu privire la îngrijirea de recreare a copiilor, guvernul Ungariei a hotărît, să trimită în Austria peste vară 30 mii copii. Pentru acoperirea multor spese ce se cer cu susținere a băieților, s'au făcut colecte, la cari au incurs până acum peste 5 milioane.

Reîntorși din prinsoare. Pe urma păcii încheiate cu România, schimbul de prisonieri a început deja. La Cluj au sosit două transporturi de oficeri austro-ungari, unde au fost primiți cu mari ovații.

Grea ciocnire între două vapoare pe Dunăre. Vaporul Drina cu 333 călători care a pornit pe Dunăre din Budapesta spre Belgrad, s'a ciocnit cu vaporul „Sofia" care venea din Belgrad cu 720 călători. La ciocnire „Sofia" a rămas neatinsă. „Drina" însă a căpătat o crepătură, așa că s'a scufundat de jumătate. Numărul morților și al răniților e mare.

„Albina", cea mai mare bancă românească din țară, și-a ținut în 6 Aprilie adunarea generală. Câștigul curat în anul 1917 a fost de 514,456 cor. 38,620 cor. s'au votat pentru scopuri culturale și de binefacere.

Anul școlar se va încheia la Rusaliile catolice în toate școalele medii. Tot în această lună se vor ținea examenele și la școalele primare.

Regele la Görz și Gradișca. Pentru a se încredința personal de starea populației, care s'a reîntors în ținuturile, cari au stat atâta vreme sub ocupațiune italiană — Görz și Gradișca, — monarhul însoțit de prim-ministrul austriac, dr Seidler și șeful statului major v. Arz, a fost Vineri în această provincie. La Görz a primit în adudiență o deputațiune a tuturor primarilor din cetate și jur, apoi a plecat cu automobilul prin Quisca, Dobra, Cormons, Medea și Monfalcone. Majestatea Sa este de prezent în Budapesta, unde conferează cu bărbații de stat asupra noului proiect de lege electorală.

Monarhul dă castelurile sale din Boemia pentru găzduirea copiilor. Ziarele din Boemia anunță, că regele Carol a pus la dispoziția serviciului de alimentațiune publică patru din castelurile sale, spre a fi găzduiți acolo în timpul verei, pe socoteala sa, copiii din Boemia.

Ploaia mult dorită de toți economii, a început să cadă cam în toată țara. Întrucât bunul Dumnezeu se va îndura să ne-o mai trimită, e nădejde că sămănăturile să-și mai vină în fire.

Societate pentru valorizarea rachiului s'a înființat sub presidiul dlui Dominic Rațiu, directorul Albinei din Lugoj, și în Mehadia.

Poșta cu România s'a deschis în urma unei înțelegeri încheiate zilele trecute cu monarhia noastră în București. Între Rusia și între puterile centrale se deschide poșta începând cu 1 Maiu.

Târgul de vite din Sebeșul-săsesc va fi în 22 Aprilie, iar cel din **Logoj** în 3 Maiu a. c.

Toate localurile publice rămân deschise începând cu 15 Aprilie, până la 12 ore noaptea.

Esarendare de pășune. În comuna Cireș (Cserestemes), comitatul Căraș-Severin, în apropiere de gara Gavosdia, prima stație după Logoj, „Timișana" institut de credit din Timișoara esarendeză pășunea de pădure cam 360 jughere catastrale, pe timpul dela 10 Maiu până la 10 Novembre 1918, adecă pe 6 luni, în licitațiune publică, care se va ține la 21 Aprilie 1918 la 12 ore ameazi în curtea domenială. Prețul de esclamație e 4000 coroane, ca vadiu trebue depuse 400 coroane, licitantul are să depună arenda întreagă, căci altcum perde vadiul și pășunea va fi din nou esarendată.

Scade cursul banilor ententei. Pe când valoarea banilor germani și austo-ungari s'a păstrat neschimbată, în ultimul timp cursul monedelor puterilor Ententei merge mereu descrescând. Așa în Zürich (Elveția) valoarea dolarilor, cari au cursul normal 5,25, a scăzut în Ianuarie 1918 la 4,50, iar la 8 Aprilie la 4.22. Lirele sterlinge au căzut în aceeaș periodă dela 21.20 la 20.20 (normal era 25.20). Francii francezi dela 79.25 la 74 (normal 100), iar lirele italiene dela 52.90 la 47.57 (normal 100).

În 31 comitate mărginașe dela graniță, Căraș-Severin, Timiș, Torontal ș. a. nu se mai pot trimite pachete cu de-ale mâncării. În schimb însă din aceste comitate se pot trimite bucate în interiorul țării.

Dr Racovschi, cunoscutul conducător socialist din România, a murit.

Alegerea metropolitului Românilor uniți din patrie va fi în 9 Maiu a. c., luând parte ca comisari regali Ugron Gábor, fost ministru de interne și Dr Iosif Siegescu, prelat papal.

Cămașa lui Cristos. La evreii vechi era datină a purta două vestminte unul peste altul; o cămașă care era strânsă pe corp cu o cingătoare și pe deasupra o mantă lungă până dinjos de genunchi. Cămașa era țăsută rotundă și nu cusută, iar deasupra era deschisă.

Așa a fost țăsută și cămașa Mântuitorului Isus. După o tradițiune veche, cămașa Mântuitorului Isus a fost țăsută de chiar Preacurata Fecioară Maria după datina de atunci; căci în vechime torsul și țăsutul era cea dintâi ocupație a femeilor.

Când au răstignit pe Mântuitorul nostru Isus Cristos, soldații au aruncat sorți asupra cămășii Mântuitorului că a cui dintre ei să fie, pentru-că n'au voit să o bucătărească.

Apostolii, cari au fost de față la răstignirea Mântuitorului, n'au lăsat cămașa în mânile dușmanilor să o profaneze, ci au cumpărat-o și au ținut-o de frică în ascuns, până în timpul lui Constantin-cel-Mare.

În anul 326 Sfânta Elena, mama lui Constantin-cel-Mare, vizitând Palestina, după multă cercetare a aflat crucea, titulatura, cuiele și cămașa Mântuitorului nostru Isus Cristos.

Sfânta Elena după întoarcerea sa din Palestina a prezentat cămașa Mântuitorului Isus cetății *Trier*, de unde era de naștere.

În timpurile emigrațiunii popoarelor, de temere să nu se profaneze ori răpească, cămașa a fost ascunsă în catedrala din *Trier*; dar în ce loc era așezată nu știa nimeni; până când în anul 1196 Ioan, arhiepiscopul Trierului, a reînoit catedrala cetății, când în unul dintre altare s'a aflat cămașa Mântuitorului; de unde luându-se în luna Mai același an spre mai marea bucurie și desfătare a tuturor cetățenilor, a fost arătată la tot poporul și după aceea s'a închis din nou în altarul principal.

La 300 de ani după aceea, adecă la 1512, la rugarea împăratului *Maximilian I.* s'a espus pentru întâia-dată cămașa Mântuitorului la privirea poporului. Mulțime de popor s'a adunat atunci pentru-ca să vadă cămașa Mântuitorului.

În anul 1524 a poruncit papa Leo al X. ca tot la șepte ani să se espună cămașa Mântuitorului Cristos la privirea poporului. Însă dupăce în acele timpuri au fost turburări înfricoșate, nu s'a espus decât numai în anii 1531, 1545, 1553, 1583 și 1584.

În timpul războiului de 30 de ani, cămașa Mântuitorului a fost transportată în Colonia; însă dupa puțin timp iarăși fu așezată în *Trier*, de unde din cauza deselor războaie numai după pacea dela Westfalia la 7 ani s'a putut espune la privirea poporului.

Când Francezii au atacat Trierul, cămașa Mântuitorului Isus s'a transportat în Ehrenbreitstein și acolo s'a espus în anul 1734. În anul 1738 din cauza războiului de 7 ani fu dusă înapoi în Trier, unde s'a și espus privirii poporului; dela anul 1765 iarăși s'a transportat la Ehrenbreitstein, unde din nou fu espusă la vederea poporului.

În anul 1794, când Francezii au ocupat provințele dela Rhin, cămașa Mântuitorului a fost dusă la Bamberga; iar în anul 1796 pe timp scurt a fost dusă în Boemia. În anul 1803 fu dusă in Augsburg; de unde în 1810 iarăși s'a transportat la locul său în Trier, și la rugarea poporului s'a și espus.

[illegible] în anul 1844 un milion de oameni s'au adunat în Trier, ca să vază cămașa Mântuitorului; și la aceasta espoziție a cămașei în vederea poporului se zice, că s'au întâmplat multe însănătoșări miraculoase.

Mai pe urmă s'a espus la [illegible] 1898, când din nou s'au făcut minuni.

De atunci încoaci cămașa Mântuitorului nostru Isus Cristos n'a mai fost espusă și se află în biserica catedrală din Trier.

SE CAUTĂ UN ÎVĂȚĂCEL onest pentru croitoria de reverenzi, de ornate și de haine civile a croitorului ȘTEFAN RADONICI din CHICHINDA-MARE. Croitoria de reverenzi e o meserie rentabilă, deaceea o recomandăm și poporului nostru. A se adresa numitului croitor sau administrațiunii foii noastre. 3—3

Noul ajutor de război

IV. Conscrierea familiilor și procedura comisiilor de opinionare.

Coalele de conscriere le examinează comisia de opinionare, care se convinge despre adeveritatea datelor din coale în chipul, care i-se pare mai potrivit, și dupăce a cumpănit toate împrejurările de avere, de câștig și de trai ale membrilor de familie, își face *în scris propunerea sa* pe lângă o scurtă motivare, tot pe coală.

Faptul, că unul ori altul dintre membri de familie are câștigul său, nu eschide, ca el să fie luat în propunere. În cazuri de acestea trebue să se examineze, oare are respectivul lipsă de ajutor sau nu,

Ajutorarea în parte (numai pe jumătate) nu poate fi propusă. Dacă e numai un membru de familie și e avizat la ajutor, trebue propusă suma întreagă; în cazul, că suma ce ar cădea după toți membri de familie s'ar părea prea mare trebue propuși spre ajutorare mai puțini membri.

---

grădinăritul, să îngrijească bolnavii (morboșii) și copii, începând din ceasul în care s'au născut, și alte multe lucruri bune și folositoare, cari ar fi prea lung să le înșirăm aici. Așa este în țările mai învățate, și fetele sunt silite să umble la școale de acestea, că dacă nu se duc, le pedepsește și le duc cu sila.

Va mai trece multă vreme până când și la noi în țară vor fi așa școli mari pentru femei. Și până atunci însă, dacă fiecare ar umbla la școala poporală din sat până când e de doisprezece ani, ar învăța foarte multe lucruri, pe cari astăzi nu le știe, și cari numai de folos îi pot fi în viață. Să nu se creadă că țăranca dela sat nu trebue să știe carte, și cum a trăit bunica ei că n'a știut învățătură, așa va trăi și ea. Nu-i așa. Un popor cu atâta va fi mai fericit cu cât e mai învățat, cu cât are școli poporale mai bune și cu cât femeia lui va fi și ea mai învățată și nu rămasă înapoi dela școală. Pentrucă multă-i sarcina pe care ea are s'o poarte, și pe care va purta-o mai ușor, dacă va fi ajutată de învățăturile căpătate în școală. La toate popoarele din țările învățate, femeia știe și ea carte ca și bărbatul și numai așa un popor va putea înainta în cultură și fericire, care va pricepe că pe lângă bărbat și țăranca dela sat trebue să fie luminată. De aceea și noi Românii, să ne nizuim și să îndemnăm poporul nostru să-și deie la școală și băeții, dar și fetele. Fiindcă dacă ele vor rămânea nepricepute și neștiutoare de carte nu vom înainta, ci vom da înapoi ca racul.

Nu pot fi propusi spre ajutorare aceia, cari și-ar putea asigura traiul prin continuarea ocupațiunii celui dus, sau prin continuarea ocupațiunii lor de până aci, sau prin săvârșirea altor lucruri și primirea altor izvoare de câștig, ce li-se îmbie; tot așa nici aceia, cari ar putea afla lucru și izvor de câștig, fără ca să li-se îmbie, dar nu voiesc să lucreze, cu toate-că nu sunt împedecați de vre-o pricină oare-care (slăbețe, morb, îngrijirea de copii mici etc.) În cazul când cel dus la oaste își primește venitul, ce l-a avut ca civil, cu toate că e concentrat, la statorirea membrilor de familie îndreptățiți la ajutor, trebue luat în seamă și acest venit.

În cazul, că vre-un glotaș întrebuințat la serviciu fără arme își primește sâmbria sa dela stăpânul său, la statorirea numărului membrilor de familie îndreptățiți la ajutor trebue luată în considerare și această sâmbrie (leafă.) Dacă însă glotașul împlinește serviciul militar în comuna unde locuiește și familia sa, și leafa zilnică, ce o primește, e îndestulitoare pentru trebuințele sale și cele ale familiei sale, această familie nu poate fi propusă spre ajutorare.

Statoririle făcute la ajutoarele de până aci (vechi), pentru comisia de opinionare nu sunt obligătoare.

Ca îndreptățită la ridicarea ajutorului trebue indicată (scrisă) femeia celui dus, în lipsa femeii, sau dacă nu dânsa îngrijește de familie, trebue indicat acela, care îngrijește de susținerea familiei.

V. Statorirea ajutorului de război.

Coalele de conscriere, ce au sosit dela comisia de opinionare, le examinează protopretorele și constată:

oare familia peste tot poate fi împărtășită de ajutor sau nu,

câți membri de familie sunt a se împărtăși de ajutor de război,

oare poate fi împărtășită familia de ajutor la chirie sau nu, și că

ajutorul de război și de chirie stabilit, cu prima cărei luni să se înceapă?

Statorirea aceasta se înseamnă în coală pelângă o scurtă motivare.

Dacă o familie primește ajutor tot după atâția membri, ca și mai 'nainte, ajutorul acesta de război și de chirie nu poate fi mai mic, decât era înainte de această Instrucție.

Coala de conscriere o iscălește protopretorele și aplică sigilul (pune pecetul), pregătește apoi *coala de plătire* pentru fiecare familie; aceste coale le trimite notarului, pentruca să încunoștințeze familiile.

Notarul comunal încunoștințează numai decât familiile despre statorirea ori nestatorirea ajutorului. Încunoștințarea se face prin înmanuarea coalei de plătire, iar familiile pe seama cărora nu s'a statorit ajutor, *trebue încunoștințate în scris.*

Coalele de plătire înmanuate familiilor, trebuesc restituite (date îndărăt) acestora după fiecare caz de plătire și acelea nu le poate păstra la sine nici notarul comunal, nici cassa comunală.

VI. Apelațiunile date contra statoririi ajutorului de război.

Dacă pe seama vre-unei familii preste tot nu s'a statorit ajutor de război, sau dacă familia nu ține de corespunzătoare suma, în care s'a statorit ajutorul de război și de chirie, se poate face apelație înaintată în scris, sau espusă verbal (cu graiul) la protopretorele, în termin de 15 zile, socotit dela ziua, ce a urmat zilei de încunoștințare.

Apelația cu grai viu se poate da și la notarul comunal, care e dator să o cuprindă în protocol.

Fiecare locuitor majorean al comunei, are dreptul să înainteze protest în scris la protopretorele contra statorii ajutorului de război pe seama vre-unei familii, în cazul dacă ține de nemotivată împărtășirea acesteia de ajutor ori că ține ajutorul statorit de prea mare.

Protopretorele înaintează numai decât apelațiile și protestele întrate la comisiunea de apel.

Aceste apelații și proteste sunt scutite de timbru.

Comisiunea de apel petractează apelațiile întrate, căutând să se convingă despre adeveritatea celor expuse în chipul care-l crede mai corespunzător, și pe baza acestora, aduce hotărîre.

Întrucât decisiunea (hotărîrea) comisiunii de apel cuprinde sistarea (încetarea) totală a ajutorului de război, sistarea poate urma numai cu finea lunei, ce cade după luna, în care a fost datul sistării.

Întrucât decisiunea comisiunii de apel ridică ori scărițează ajutorul, această urcare ori scărițare nu poate avea loc decât numai la prima lunei, ce cade după luna, în care s'a adus această hotărîre, iar dacă hotărîrea s'a adus numai în a doua jumătate a lunei, ridicarea ori scărițarea poate avea loc numai la prima (1-a) lunei a doua, ce îi urmează lunei, în care s'a adus hotărîrea.

Hotărîrea comisiunii trebuie întrodusă pe coala de conscriere.

Întrucât comisiunea de apel, față de hotărîrea contrară a protopretorului, a statorit ajutor de război pe seama vre-unei familii, protopretorele dă coală de plătire pe seama respectivei familii, trimițându-o notarului.

Notarul după sosirea actelor îndată încunoștințează pe cei interesați despre hotărîrea comisiunii de apel, cu observarea, că contra acestei hotărîri nu mai poate avea loc nici un remediu de drept (altă apelație); se îngrijește apoi, ca familiei să i-se plătească ajutorul, conform hotărîrii comisiunii.

Încunoștințarea acelor familii, al căror ajutor a fost sistat în întregime de comisia de apel, *trebue să se facă în scrisoare separată.*

Calendarul săptămânii

Aprilie **Prier**

Zilele săptămânei	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Julian (vechiu)
Joi	5	C. p. Andrei Criteanul (726)
Vineri	6	Sf. p. Eutihie (Denie).
Sâmb.	7	Acatistul Născ. de Dumnezeu.
Dum.	8	**D. 5. d. post. C. Maria Egipt.(500)**
Luni	9	Sf. m. Eupsihie (362)
Marți	10	Sf. m. Terentie și Pompie (250)
Merc.	11	Sf. p. Martin (645).

Caut o femeie, văduvă ori fată mai în vrâstă, care să poarte rândul casei, să știe ferbe și să aibă inimă bună a griji — în lipsa mamei — de copilașii mei orfani, cari cercetează școala.

Ofertele la adresa:

Iosif Velcean, oficiant de stat
Temesvár, Dózsatér 12.

„SEBEȘANA" Cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș.

PROSPECT

Adunarea generală a institutului nostru ținută în 10 Iunie 1917 a decis cu unanimitate urcarea actualului capital societar de 300.000 cor. și a încredințat direcțiunea a face pașii necesari spre acest scop. Pe baza hotărîrei direcțiunii prin aceasta învităm la subscrierea alor 1500 bucăți de acții cu suma nominală de câte 200 cor., contemplându-se a se ridica capitalul societar la 600.000 cor.

Direcțiunea însă își rezervă dreptul de a decide ca să propună adunării generale în caz, că s'ar subscrie mai multe acții, urcarea capitalului și peste suma de 600.000 cor., iar în caz, că s'ar plasa mai puține acții, să propună urcarea capitalului societar și sub această sumă.

Condițiunile de subscriere sunt următoarele:

1. Acționarii vechi ai institutului au dreptul să subscrie atâtea acții, câte posede fiecare, pelângă prețul de 206 cor. pentru fiecare acție, din care preț 6 cor. sunt pentru spese. Dreptul acesta de subscriere îl au acționarii vechi până la terminul de 15 Mai 1918.

2. Întrucât până la acest termin nu se vor opta toate acțiile din partea acționarilor vechi, direcțiunea este îndreptățită a plasa acțiile nesubscrise la bărbații de încredere ai institutului, precum și la instituțiunile culturale, economice și filantropice cu prețul de 216 cor., din care 6 cor. sunt pentru spese, iar 10 cor. pentru fondul de rezervă.

3. Pentru neacționari se fixează terminul de 1 Iulie 1918. Aceștia au a solvi pentru fiecare acție suma de 226 cor., din care 6 cor. sunt pentru spese și 20 cor. pentru fondul de rezervă.

4. La subscriere sunt de a se plăti pentru fiecare acție din partea acționarilor vechi câte 16 cor., din partea acționarilor de sub punctul 2 câte 26 cor., iar din partea celor de sub punctul 3 câte 36 cor. Restul de 190 cor. de acție se solvește în rate bilunare de câte 20 cor. începând din 1 August 1918 până în 1 Decembrie 1919.

Fiecare acționar poate însă să plătească deodată mai multe sau și toate ratele.

Pentru ratele incurse institutul plătește interesele, ce le solvește și după depunerile spre fructificare ș. a. începând cu ziua încurgerii lor până în 31 Decemvre 1919.

5. Pentru ratele nesolvite la timp sunt a se solvi interese de întârziere de 4½% începând din ziua scadenței până în ziua plătirei. Dealtcum față de acționarii restanțieri se vor aplica în caz de lipsă dispozițiile §-lui 7 din statute.*)

6. Acționarii dela această emisiune participă egal cu acționarii emisiunilor anterioare (I—V) la averea institutului începând cu 1 Ianuarie 1920.

7. Subscrierile se pot face — în persoană sau prin plenipotențiați — în localitatea institutului sau la acele persoane, care posed prospecte. Terminul de încheiere al subscrierii este 1 Iulie 1918.

Caransebeș, 8 Aprilie 1918.

DIRECȚIUNEA
cassei de păstrare pe acțiuni
„SEBEȘANA"

Proprietar-editor: Dr CORNEL CORNEAN

TIPARUL TIPOGRAFIEI DIECEZANE, CARANSEBEȘ